

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian phát đề

Họ, tên thí sinh:

Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (3 điểm)

Đọc đoạn trích:

*chính mẹ đẻ anh hùng và truyền thuyết
từ túp lều lợp lá lợp tranh
cắt cuống nhau bằng lưỡi liềm
bàn chân thô quanh năm bùn lấm
chưa một lần ướp qua sử sách
tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ
dù uống nước đâu lòng vẫn nhớ nguồn
thương từ cái kiến con ong
tím ruột bằm gan thù bọn ác*

*dân tộc tôi khi đứng dậy làm người
là đứng theo dáng mẹ
"đòn gánh tre chín dạn hai vai" (1)
mùa hạ gió Lào quăng quật
mùa đông sắt se gió bắc
dân tộc tôi khi đứng dậy làm người
mồ hôi vã một trời sao trên đất
trời sao lặn hóa thành muôn mạch nước
chảy âm thầm chảy dọc thời gian*

(1) Câu thơ của Nguyễn Du.

(Trích *Những người đi tới biển*, Thanh Thảo, NXB Quân đội Nhân dân, 2004, tr. 53-54)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích.

Câu 2. Chỉ ra những từ ngữ diễn tả đời sống nghèo khó, vất vả của người mẹ trong đoạn thơ:

*chính mẹ đẻ anh hùng và truyền thuyết
từ túp lều lợp lá lợp tranh
cắt cuống nhau bằng lưỡi liềm
bàn chân thô quanh năm bùn lấm
chưa một lần ướp qua sử sách*

Câu 3. Nêu nội dung của hai dòng thơ:

*tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ
dù uống nước đâu lòng vẫn nhớ nguồn*

Câu 4. Nhận xét về hình ảnh dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đoạn trích.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống.

Câu 2 (5,0 điểm)

Trong *Việt Bắc*, nhà thơ Tố Hữu viết:

*Ta về, mình có nhớ ta
Ta về, ta nhớ những hoa cùng người.
Rừng xanh hoa chuối đỏ tươi
Đèo cao nắng ánh dao gài thắt lưng.
Ngày xuân mơ nở trắng rừng*

Nhớ người đan nón chuốt từng sợi giang.

Ve kêu rừng phách đổ vàng

Nhớ cô em gái hái măng một mình

Rừng thu trăng rọi hòa bình

Nhớ ai tiếng hát ân tình thủy chung.

(Ngữ văn 12, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr. 111)

Anh/Chị hãy phân tích đoạn trích trên; từ đó, nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

GỢI Ý LỜI GIẢI ĐỀ THI THAM KHẢO TỐT NGHIỆP THPT NĂM 2023

(Tham khảo)

Phần	Câu	Nội dung
I		ĐỌC HIỂU
	1	Thể thơ của đoạn trích: Thể thơ tự do
	2	Những từ ngữ diễn tả đời sống nghèo khó, vất vả của người mẹ trong đoạn " thơ: "túp lều lợp lá lợp tranh", "lưỡi liềm", "bàn chân thô", "bùn lầy". ")
	3	Nội dung của hai dòng thơ: "tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ/dù uống " nước đâu lòng vẫn nhớ nguồn" là sự nuôi nấng, dưỡng dục của mẹ đều gắn liền với những bài học về sự biết ơn và những đạo lý truyền thống của dân tộc, gắn liền với đời sống của nhân dân lao động - những điều đã làm nên con người anh hùng của lịch sử sau này.
	4	Nhận xét về hình ảnh dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đoạn trích: Sự trưởng thành, lớn mạnh của dân tộc gắn liền với hình ảnh, vẻ đẹp của người mẹ - tảo tần, vất vả, mạnh mẽ và bền bỉ vượt qua những khó khăn. Dân tộc vừa mang những gian khó, đau thương để trưởng thành, vừa toát lên từ đó vẻ đẹp ngời sáng, vẻ đẹp của sự hóa thân của muôn vàn nhân dân để tạo nên đất nước trường tồn.
II		LÀM VĂN
	1	Viết đoạn văn về sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống
		a. <i>Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành. ")
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận

--	--	--

1. c. Triển khai vấn đề nghị luận

Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống. Có thể theo hướng:

- ⌚ Trong cuộc sống, con người sẽ đối diện với nhiều khó khăn và thử thách, nhưng khi vượt qua được thì chúng ta sẽ có sức mạnh thể chất và tinh thần.
- ⌚ Biểu hiện của vượt khó: dũng cảm đối diện, không lùi bước khi gặp thử thách, dám đối mặt và rút ra bài học từ những thất bại.
- ⌚ Tinh thần vượt khó giúp con người đối chọi với khó khăn, không ngại thất bại, đồng thời thêm sức mạnh để vượt qua thử thách của cuộc sống một cách dễ dàng hơn.

Thí sinh cần bổ sung thêm một vài dẫn chứng, liên hệ với bản thân để bài viết thêm thuyết phục và hấp dẫn.

d. Chính tả, ngữ pháp

Bảo đảm chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.

e. Sáng tạo

Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.

2 Phân tích đoạn trích trong bài Việt Bắc của Tố Hữu ; từ đó nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận:

- ⌚ Mở bài giới thiệu được vấn đề. - Thân bài triển khai được vấn đề.
- ⌚ Kết bài khái quát được vấn đề.

Xác định đúng vấn đề nghị luận:

Lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

2. Triển khai vấn đề nghị luận

Thí sinh có thể triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:

Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm và vấn đề cần nghị luận

Nội dung phần thân bài:

- ⌚ Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm
- ⌚ Phân tích đoạn trích
- ⌚ Luận điểm 1: Nỗi nhớ con người và thiên nhiên Việt Bắc là cảm xúc chủ đạo cho toàn bộ đoạn thơ. (Phân tích 2 câu thơ đầu)
- ⌚ Luận điểm 2: Bức tranh thiên nhiên - con người Việt Bắc được thể hiện trong hoài niệm của người đi (Phân tích 8 câu thơ sau)
- ⌚ Thiên nhiên bốn mùa tươi đẹp, yên bình, đầy sức sống.
- ⌚ Con người chăm chỉ lao động, ân tình, thủy chung.
- ⌚ Nhận xét về nghệ thuật: Trong âm hưởng chung của thể thơ lục bát với ngôn từ gần gũi, nhịp điệu dịu dàng, bao trùm cả đoạn thơ là tình cảm nhớ thương tha thiết của người đi dành cho người ở lại và cho không gian núi rừng Việt Bắc.
- ⌚ Nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích: Cảm xúc thương nhớ và lòng biết ơn với mảnh đất và con người Việt Bắc được thể hiện rõ ràng trong đoạn

trích. Đó là lòng biết ơn đối với những người dân "ân tình thủy chung" đã bao bọc, chở che, hỗ trợ cho bộ đội từ những ngày tháng chiến đấu gian khổ cho đến khi giành được hòa bình. Lễ sống ân nghĩa ấy thể hiện ở tình quân dân cả nước.

Chính tả, ngữ pháp

Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.

Sáng tạo

Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.